

دانشکده علوم اجتماعی

طرح درس: نظریه‌های معاصر مردم‌شناسی

مشخصات درس	
عنوان انگلیسی: Contemporary theories of anthropology	عنوان درس: نظریه‌های معاصر مردم‌شناسی
تعداد واحد: ۲ واحد نظری	مقطع: کارشناسی ارشد
نیمسال اول ☒ دوم ☐ سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴	محل تدریس: دانشکده علوم اجتماعی
زمان تدریس: دوشنبه ساعت ۱۶:۰۰ تا ۱۷:۴۰	شماره کلاس: ۴۰۳
درس پیش‌نیاز:	نوع درس: اصلی ☒ اختیاری ☐ سایر -----
مشخصات استاد	
نام و نام خانوادگی: حسین میرزائی	گروه: مطالعات فرهنگی
سوابق تحصیلی: دکتری مردم‌شناسی	سوابق تدریس: ۵ ترم
اطلاعات تماس	
شماره اتاق: ۳۲۳	شماره تلفن داخلی (یا مستقیم در صورت تمایل): ۲۲۲۳۳۰۰۷
آدرس ایمیل: hossein.mirzaei@atu.ac.ir	ساعات حضور: روزهای دوشنبه

معرفی و هدف درس

مردم‌شناسی فرهنگی به بررسی ظهور، تحول و تأثیر فرهنگ در زندگی آدمی می‌پردازد. مردم‌شناسی فرهنگی که گاهی مردم‌شناسی اجتماعی نیز خوانده شده در پی آن است تا تنوعات وسیع آداب و رسوم و صور گوناگون حیات اجتماعی را مخصوصاً در بین مردمی که دارای تکنولوژی ابتدایی هستند، با روشی علمی به تحلیل کشد. همچنین، مطالعه عمیق مقولات اجتماعی چون تکنولوژی یا فرهنگ مادی و پویا اقتصادی، مؤسسات اجتماعی، زندگی زناشویی، نهاد دین، دولت، هنر، جادو، توانایی‌ها، تنوع رفتار و شکل‌پذیری طبع انسانی را بر عهده می‌گیرد و در مطالعات خود از داده‌ها و اطلاعات مردم نگاری کمک می‌گیرد. مردم نگاری تنها جنبه توصیفی دارد و مجموعه‌ای از داده‌ها و اطلاعات را بدون تحلیل و به صورت عکسبرداری وقایع و پدیده‌ها فراهم می‌کند که مورد استفاده مردم‌شناسی قرار می‌گیرد. مردم‌شناسی فرهنگی با زبان‌شناسی علمی نیز سروکار دارد و از نتیجه تحقیقات آن برخوردار می‌شود. بدین ترتیب حوزه بررسی این شاخه از مردم‌شناسی، شامل همه دستاوردهای بشری یا نظام فرهنگ انسانی است

هدف مردم‌شناسی مشاهده جوامع برای شناخت «واقع‌های اجتماعی» است، که به ثبت و ضبط این واقعه‌ها پرداخته و آمارهای مربوط را تدوین و برقرار می‌سازد و به انتشار اسناد و مدارک معتبر می‌پردازد. این درس به بنیان‌های نظری این رشته می‌پردازد و اجازه می‌دهد دانشجویان با دیدگاه‌های نظری در این رشته آشنا شوند.

روش‌های تدریس و نحوه ارائه درس

روش تدریس در این کلاس به صورت تعاملی بوده که در آن فعالیت‌های کلاسی بر اساس اهداف معین و از پیش تعیین شده، با طراحی منظم با توجه به موقعیت و امکانات و در نهایت ایجاد فرصت و تسهیل یادگیری در طول ترم برای دانشجویان خواهد بود.

برونداهای یادگیری درس، در پایان این درس دانشجویان می‌توانند:

۱. با نظریه‌های فرهنگی در حوزه مردم‌شناسی آشنا شود.

۲. با استفاده از این نظریه‌ها می‌توانند پدیده‌های اجتماعی روز در جامعه ایران و جهان را تحلیل کنند.

فهرست محتوا و ترتیب ارائه درس			
منبع	موضوع / موضوعات مورد بحث	تاریخ	جلسه
	مقدمات : تشریح روند کلاس، تعیین تکالیف استاد و دانشجو شرایط تدریس و ارزشیابی		جلسه ۱
	نظریه چیست ؟		جلسه ۲
	نظریه ساختارگرائی (کلیات)		جلسه ۳
	نظریه ساختارگرائی : لوی استروس		جلسه ۴
	نظریه ساختارگرائی و نشانه‌شناسی : دومزیل، بارت و سالینز		جلسه ۵
	نظریه پسا ساختارگرائی : فوکو		جلسه ۶
	نظریه پسا ساختارگرائی: دریدا		جلسه ۷
	نظریه‌های مردم‌شناختی بوردیو		جلسه ۸
	نظریه‌های روان‌شناختی فرهنگ : فروید، لکان		جلسه ۹
	نظریه انسان‌شناسی فمینیستی : لوس ایریگاری		جلسه ۱۰
	نظریات مردم‌شناختی پست مدرن : لیوتار		جلسه ۱۱
	نظریات مردم‌شناختی پست مدرن : بودریار		جلسه ۱۲
	نظریات مردم‌شناختی پست مدرن : دانیل بل		جلسه ۱۳
	نظریات مردم‌شناختی پست مدرن : فردریک جیمسون		جلسه ۱۴
	نظریات مردم‌شناختی پست مدرن : هاروی		جلسه ۱۵
	چگونه با نظریه‌ها پدیده‌های اجتماعی را تحلیل کنیم ؟		جلسه ۱۶

نحوه ارزشیابی			
مورد سنجش	زمان برگزاری	از نمره نهایی	بروندادهای یادگیری مورد انتظار
۱) مشارکت فعال در کلاس	مستمر	۴	
۲) کارنوشت‌های کلاسی	مستمر	۳	
۳) کارنوشت نهایی	اسفندماه	۵	
۴) امتحان نهایی	دی ماه	۸	

نکات مورد توجه دانشجویان، ارزش‌ها و خط‌مشی درس

شیوه انجام کارنوشت‌ها:

الف: کارنوشت‌های هفتگی:

بعد از تدریس هر نظریه در کلاس، دانشجویان موظف هستند تا هفته بعد، پدیده‌ای اجتماعی را با استفاده از آن نظریه بررسی و تحلیل کنند. (بین ۸۰۰ تا ۱۰۰۰ کلمه)

ب: کارنوشت نهائی (انتخاب یک مورد)

۱- انتخاب یکی از مباحث زیر:

مردم‌شناسی اقتصادی / مردم‌شناسی پزشکی / مردم‌شناسی آموزش / مردم‌شناسی مهاجرت / مردم‌شناسی پوشاک / مردم‌شناسی خوراک / مردم‌شناسی اوقات فراغت / مردم‌شناسی زبان

تولید محتوای نظری درباره هر کدام از موضوعات.

داشتن مقدمه، بخش‌بندی مناسب، نتیجه‌گیری و فهرست منابع

استفاده بیشینه از منابع فارسی و لاتین و ارجاع دقیق به آن‌ها به شیوه APA

حجم کارنوشت: حداقل ۲۵۰۰۰ کلمه.

زمان نهائی ارسال کارنوشت‌ها: ۳۰ بهمن ۱۴۰۳، از طریق ایمیل.

۲- گزارش از مثال‌ها یا پژوهش‌های ایرانی درباره موضوعات زیر:

مقایسه‌گرایی / نسبی‌گرایی / کل‌گرایی / بوم‌گرایی / قوم‌مداری / خود و دیگری / تفاوت فرهنگی / تهاجم فرهنگی / تضاد فرهنگی / شوک فرهنگی / تفاوت‌های جنسیتی / شیوه‌ها و اشکال گوناگون خویشاوندی / فرهنگ غالب / خرده فرهنگ / ضد فرهنگ / روابط بینا فرهنگی / نفوذ فرهنگی / فرهنگ‌پذیری / ابداع فرهنگی / زبان محلی / مناسک محلی / و ...

کارنوشت‌ها به صورت فایل پی.دی.اف. از طریق ایمیل، با شرایط زیر فرستاده خواهند شد:

- در قسمت موضوع ایمیل نام درس، مقطع، نام و نام خانوادگی دانشجو نوشته می‌شود. مثال: روان‌شناسی اجتماعی، کارشناسی، علی محمدی.

- آدرس ایمیل: hossein.mirzaei@atu.ac.ir

فهرست منابع اصلی و مکمل درس

منابع برای مطالعه

- فکوهی، ناصر (۱۳۹۵). تاریخ اندیشه و نظریه‌های انسان‌شناسی. تهران: نشر نی.
- سعیدی مدنی، سیدمحسن (۱۳۹۸). نظریه‌های انسان‌شناسی. یزد: دانشگاه یزد.
- اریکسن، توماس هیلاند (۱۴۰۲). تاریخ انسان‌شناسی. ترجمه علی بلوکباشی. تهران: گل‌آذین.